

ŠTO JE TO NAGRADA LUX?

Utemeljena 2007. godine, Nagrada LUX filmska je nagrada koju svake godine dodjeljuje Europski parlament. Nagrada ima dva osnovna cilja: iznijeti aktualne teme u javnost, te podržati i povezati europske koprodukcije s Europskom unijom.

Distribucija je ključ uspjeha europskog filma, a najveći problem još uvijek stvaraju jezične barijere. Nagrada LUX nastoji eliminirati ovu prepreku i ojačati vezu među Europljanima.

Podržavajući titlovanje i distribuciju, Nagrada LUX pomogla je europskim filmovima u osvajanju šireg interesa publike. Nagradom LUX Europski parlament na isti način nastoji podržavati raznolikost među kulturama i međusobno ih približavati.

ŠTO SU TO DANI LUX FILMA?

Radi se o predstavljanju i projekciji triju filmova nominiranih za službenu Nagradu LUX u svim zemljama članicama Europske Unije kroz jesenski period 2013. godine.

Tijekom Dana LUX filma i kroz Nagradu LUX, tri glavna natjecateljska filma biti će prevedena na 24 službenih jezika Europske unije. Zajednički cilj je da se kroz filmove koji se natječu za Nagradu LUX promiče raznolikost i bogatstvo Europske kinematografije i tematiziraju aktualna pitanja

tih filmova među Europljanima. Istaknute teme filmova koji se natječu za Nagradu LUX zajedničke su svima nama, a baziraju se na pričama i problemima svakidašnjice te u nama bude emocije.

KAKO SE IZABIRU FILMOVI?

O odabiru filmova odlučuju profesionalci iz filmske industrije - takozvani selekcijski odbor.

Upravo ona tri filma nominirana za prestižnu Nagradu LUX rezultat su odabira filmskih stručnjaka, odnosno selekcijski odbor.

I ove godine, točnije 11. prosinca 2013., od strane članova Europskog parlamenta bit će izabran i nagrađen pobjednički film.

„PRIZIVANJE I ZADACI PUBLIKE“?

Zadaci publike podrazumijevaju aktivnosti kao što su odabir najboljeg filma za Nagradu LUX, odnosno najbolje filmske teme.

Jednostavno posjetite našu internet stranicu - luxprize.eu - ili facebook stranicu i izrazite svoje mišljenje! Isti rezultati biti će objavljeni na Međunarodnom filmskom festivalu KarlovyVary u lipnju/srpnju 2014. godine. U tom će trenutku simbolički završiti trenutna edicija Nagrade LUX, a daje se prilika najnovijim filmovima koji će predstavljati 10 novih filmova službene selekcije Nagradu LUX u idućoj godini.

**GLEDAJTE,
KOMENTIRAJTE
& GLASUJTE!**

@luxprize
#luxprize

WWW.LUXPRIZE.EU

EUROPSKI PARLAMENT

**NAGRADA
LUX**

PODUPIRE KULTURNU RAZNOLIKOST

**THE
SELFISH
GIANT**
CLIO BARNARD

DANI LUX FILMA

3 FILMA | 24 JEZIKA
28 EUROPSKIH DRŽAVA
WWW.LUXPRIZE.EU

THE SELFISH GIANT

Redatelj: Clio Barnard
Zemlja: United Kingdom
Godina: 2013
Trajanje: 93'
Uloge: Sean Gilder, Siobhan Finneran, Lorraine Ashbourne, Steve Evets, Elliott Tittensor, Conner Chapman, Shaun Thomas
Producent: Tracy O'Riordan
Produkcija: Moonspun Films, BFI Film Fund, FilmFour
Nagrade/Selekcija: Cannes 2013, Directors' Fortnight, Nagrada LUX 2013 - službeni izbor

Sinopsis

Suvremena bajka o 14-godišnjem Arboru i njegovom najboljem prijatelju Swiftlyju. Izbačeni iz škole, potpuni autsajderi u svojoj okolini, dječaci upoznaju Kittena, lokalnog trgovca otpadom, i počinju prikupljati staro željezo za njega uz pomoć konja i kola. Swiftly ima dara za konje, a Arbor je rječit i ima mozak za biznis - njih dvojica čine sjajan tim. No kad Arbor počne imitirati Kittena i pretvori se u pohlepnog izrabljivača, napetost raste i sve završava tragičnim događajem koji će ih sve bespovratno izmijeniti.

ALABAMA MONROE

Redatelj: Felix van Groeningen
Zemlja: Belgija
Godina: 2012
Trajanje: 110'
Uloge: Veerle Baetens, Johan Heldenbergh, Nell Cattrysse, Geert van Rampelberg, Nils de Caster.
Producent: Dirk Impens
Koproducenti: Frans Van Gestel, Arnold Heslenfeld, Laurette Schillings
Produkcija: Menuet Producties, Topkapi Films
Nagrade/selekcija: Berlinale 2013, posebna nagrada publike Panorama, CPH PIX 2013, Nagrada LUX 2013 - službeni izbor Tribeca Film Festival 2013

Sinopsis

Raspad slomljenog kruga ljubavna je priča između Elise i Didiera. Ona je vlasnica stucija za tetovaže; on svira bendžu o bendu. Radi se o ljubavi na prvi pogled, unatoč silnim razlikama. On priča, ona sluša. On je predani ateist, iako istovremeno nepopravljivi romantik. Ona na vratu ima tetoviran križ, iako objema nogama čvrsto stoji na zemlji. Njihova je sreća potpuna nakon što dobiju djevojčicu Maybelle. Nažalost, Maybelle se sa šest godina ozbiljno razboljeva. Didier i Elise reagiraju na vrlo različite načine. Maybelle im ne ostavlja izbora. Didier i Elise morat će se za nju boriti zajedno.

MIELE

Redateljica: Valeria Golino
Zemlja: Italy, France.
Godina: 2013
Vrijeme: 100'
Uloge: Jasmine Trinca, Carlo Cecchi, Libero De Rienzo, Vinicio Marchioni, Iaia Forte.
Producent: Viola Prestieri, Riccardo Scamarcio, Anne-Dominique Toussaint, Raphael Berdugo.
Produkcija: Buena Onda, Les Films des Tournelles, Rai Cinema, Cité Films.
Nagrade/selekcija: Cannes 2013, Un Certain Regard, Brussels Film Festival 2013, Nagrada LUX 2013 - službeni izbor, Globi d'Oro 2013, najbolji debitantski film, najbolja glumica (Jasmine Trinca)

Sinopsis

Irene živi prilično izoliranim životom. Njen tajni posao je pomaganje smrtno bolesnima da dostojanstveno umru uz pomoć lijekova. Jednoga dana novome "klijentu" daje smrtonosnu dozu, no saznaje da je on bio savršeno zdrav. Irene čvrsto odlučuje ne kriviti sebe za njegovo samoubojstvo. Od tog su trenutka Irene i Grimaldi protiv svoje volje zapleteni su u napetu i neobičnu vezu koje će Irenin život zauvijek promijeniti.

JER KINO ima moć promicanja i podupiranja kulture.

JER SU KINO i kultura idealni instrumenti pomoću kojih otkrivamo zajedničke i srodne, no isto tako i potpuno različite preokupacije.

JER SMO ujedinjeni u različitoštima, pri čemu je Europska unija naš zajednički prostor.

MIELE redateljice Valerie Golino, **THE BROKEN CIRCLE BREAKDOWN** redatelja Felixa van Groeningena, te **THE SELFISH GIANT** redateljice Clio Barnard na ovogodišnjem su programu 2. izdanja LUX FILMOVA, organiziranih od strane Europskog parlamenta.

Ova tri izvanredna filma zajedno reflektiraju i predstavljaju bogatstvo, dubinu i istinsku ljepotu europske kinematografije. Svaki od njih donosi svoje viđenje tema koje zaokupljaju današnje društvo, predstavljajući ih realistično, maštovito, oštro - ili pak vrlo osviješteno i delikatno.

Svakako pogledajte ove filmove i na luxprize.eu komentirajte probleme (ne)opravdanosti ublažavanja boli osoba koje same nisu u mogućnosti donijeti odluku o svojoj sudbini (MIELE), ili pak način na koji mladi reagiraju kada bivaju odbačeni od društva i institucija (THE SELFISH GIANT), odnosno kako mladi europski par proživljava iznenadnu osobnu tragediju, propitujući pritom svoje životne vrijednosti (THE BROKEN CIRCLE BREAKDOWN).

28 EUROPSKIH DRŽAVA

BELGIQUE / BELGIË
BRUXELLES / BRUSSEL

БЪЛГАРИЯ
СОФИЯ

ČESKÁ REPUBLIKA
BRNO

DANMARK
KØBENHAVN

DEUTSCHLAND
BERLIN, KÖLN, MÜNCHEN

EESTI
TALLINN

ÉIRE / IRELAND
CORCAIGH / CORK

ΕΛΛΑΔΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ESPAÑA
BARCELONA, GIJON, LANZAROTE, SANTIAGO DE COMPOSTELA, SEGOVIA, SEVILLA

FRANCE
ANGOULÊME, MARSEILLE, STRASBOURG

HRVATSKA
ZAGREB

ITALIA
ROMA, BOLOGNA

ΚΥΠΡΟΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

LATVIJA
RĪGA

LIETUVA
VILNIUS, KAUNAS, PANEVĖŽYS

LUXEMBOURG / LUXEMBURG
LUXEMBOURG / LUXEMBURG

MAGYARORSZÁG
BUDAPEST

MALTA
VALLETTA

NEDERLAND
LEIDEN

ÖSTERREICH
WIEN

POLSKA
WARSAWA, WROCŁAW

PORTUGAL
LISBOA

ROMÂNIA
BUCUREȘTI

SLOVENIJA
LJUBLJANA

SLOVENSKO
BRATISLAVA

SUOMI / FINLAND
HELSINGFORS / HELSINKI

SVERIGE
STOCKHOLM

UNITED KINGDOM
LONDON, BELFAST, GLASGOW

**GLEDAJTE,
KOMENTIRAJTE
& GLASUJTE!**

@luxprize
#luxprize

WWW.LUXPRIZE.EU

VJEČNO PRIJATELJSTVO?

Dvojca dječaka iste su dobi, no povezuje ih još mnogo toga. Diješe istu društvenu i kulturnu okolinu, ali i teške obiteljske uvjete. Swifty ima brojnu mlađu braću i sestre, a njegovi su roditelji vrlo siromašni. Majka nema čime platiti račune za struju, a otac je primoran prodati trosjed iz dnevnog boravka, hrana je oskudna, jednolična ... i hladna, jer nemaju struje. Arbor pak živi sa samohranom majkom, koja se muči s odgojem dvojce sinova. Stariji se drogira, teško ga je kontrolirati, ponekad je žrtva grubih napada ljudi kojima duguje novac, vjerojatno krade lijekove namijenjene Arboru, koji se jedino tako može smiriti i držati pod kontrolom svoje stanje (hiperaktivnosti?).

Arbor i Swifty vrlo su odani svojim bližnjima. Iako je svakodnevna komunikacija često oštra i gruba, zajedno se nose s poteškoćama. Novac od prodaje starog željeza dvojca dječaka spremno daju svojim obiteljima za plaćanje računa ili dugova.

Međutim, njih su dvojca također vrlo različiti. Arbor je sitan plavac, mršav i nervozan, dok je Swifty viši, miran i pomalo nespretn. Arbor je vođa, a Swifty ga prati. No, ono što iznenađuje u njihovom odnosu su znakovi prijateljstva. Čini se da je Swifty jedina osoba koja može smiriti Arbora tijekom njegovih kriza. To je lijepo prikazano u prvoj sceni filma koja završava krupnim planom njihovih spojenih ruku. Posebno je upečatljiva fizička bliskost dječaka, bilo da se radi o zadirkivanju, igri ili čak ponekad o izrazima nježnosti.

UDALJAVANJE

Njihovo posebno prijateljstvo počeo će se međutim urušavati istovremeno s izgradnjom

-1-

KRATAK SADRŽAJ

Sebični div, slobodna prilagodba kratke priče Oscara Wildea, govori o dvoje adolescenata koji žive u dijelu današnje Engleske zahvaćenom siromaštvom i bijedom. Arbor pati od problema koji nikada nije bio jasno dijagnosticiran. Ne može biti na miru i opire se svakom obliku autoriteta pa ga izbacuje iz škole. Njegov prijatelj Swifty također ima zabranu dolaska u školu na nekoliko dana jer se potukao. Prepušteni sami sebi dvojca dječaka otkriju da mogu zarađivati novac prodajući metal Kittenu, trgovcu starim željezom. Glavna motivacija Arbora je novac, no Swifty se želi približiti Kittenovim konjima, posebno teglećem konju i sjajnom kasaču.

odnosa između dječaka i Kittena te jačanjem njihovih različitih osobnosti. Kitten uočava kvalitete Swiftyja, koji zna s konjima, i povjера mu sve više i više odgovornosti, posebno da se brine za cijenenog kasača i čak da ga izvodi. Swifty je zbog toga Kittenu jako zahvalan (svako od tih „napredovanja“ popraćeno je ushićenim „Get in“) i naravno želi zadržati povjerenje koje mu ovaj ukazuje.

Arbor s druge strane nema ni trunku spontanosti i osjećajnosti koja Swiftyju dolazi toliko prirodno. Swifty može smiriti životinju i sasvim je kontrolirati, dok Arborova grubost i naglost imaju sasvim suprotan učinak. Ne samo da Kitten uzme Swiftyja pod svoje okrilje i postane u neku ruku njegov novi zaštitnik, već vrlo grubo odbaci Arbora.

Zbog osjećaja odbačenosti Arbor izdaje Swiftyja i Kittena te ničim izazvan ubija ždrijebe. (Prvotno je žrtvovanjem ždrebeta želio provjeriti je li električni vod koji je pao na tlo pod naponom. No, čak i da nije bio pod naponom, Arbor ga se nikada ne bi bio dočepao bez Swiftyjeve pomoći.) Stoga ubijanje ždrebeta možemo tumačiti samo kao čin čiji je cilj povrijediti Swiftyja, ljubitelja konja, da bi ga kaznio što ga je u neku ruku napustio. U najgorem slučaju možemo to tumačiti kao običan eksperiment kojim je želio prikratiti dosadu. Nadalje, Arbor je redovito uzimao znatne količine bakra iz Kittenovih zaliha i odlučio ih je prodati drugom trgovcu starim željezom (koristeći Kittenovog konja i kola!), što je u očima Swiftyja, koji ga ulovi na djelu, još jedna izdaja jer je Kitten u neku ruku postao njegov gazda. No, Arborova transakcija ne uspije i Kitten sve sazna. Prijeti da će Arboru smrskati šaku pred prestravljenim Swiftyjem.

TRAGEDIJA I RASPLET

Kako bi Arbor platio dug (neki drugi trgovac dočepao se bakra koje je Arbor ukrao i ništa mu nije dao zauzvrat), bijesni Kitten šalje ga da ukrade jednaku količinu bakra iz blizine elektrane. Prvo treba otvoriti poklopac koji je zatvoren komadom betona, ući unutra i dokopati se kablova koji se tamo nalaze, a sve to ispod vodova pod naponom i njihovog nemirnog brujanja. Arbor, koji je došao sam s konjem, ne uspijeva pomaknuti betonski blok i u pomoć mu, unatoč osjećaju povrijeđenosti, pristiže Swifty. On se uvuče u rupu i pogine od udara struje. Arbor tada odnese Swiftyjevo tijelo Kittenu, koji, sasvim neočekivano, preuzme svu odgovornost za nesreću.

Tada započinje Arborovo čištilište. Arbor želi stupiti u kontakt sa Swiftyjevom majkom i nekoliko puta kuca na vrata, no ne žele ga primiti. Tada se sakrije pod svoj krevet, gdje smo ga vidjeli na početku filma. To je utočište iz kojeg ga je jedino Swifty mogao izvući. Konačno se Swiftyjeva majka pojavi kod Arbora i on dobije oprost koji je čekao, dok ga majka njegova prijatelja čvrsto grli.

Film završava mirnom scenom: Arbor četka konja, kamera usporava i završava na pogledu životinje, pogledu koji svaki gledatelj može tumačiti na svoj način. No pažnja kojom Arbor obasipa životinju može se shvatiti jedino kao odavanje počasti svom poginulom prijatelju.

GORKA ATMOSFERA

Film stoga možemo smatrati pričom o prekinutom prijateljstvu i gubitku u kontekstu industrijskog propadanja. Atmosfera je u ovoj priči zapravo prilično gorka: osim očitih znakova ekonomskog sloma (siromaštvo roditelja dvojce dječaka koji ne mogu plaćati račune i primorani su prodavati osnovno

-2-

pokušstvo te trgovina starim željezom i ostalim otpadnim sirovinama koja je u porastu i koja najsiromašnije tjera na krađu tih materijala...), prisutni su i znakovi koje nije tako lako protumačiti. Na primjer, redateljica snima industrijska postrojenja (tornjeve za hlađenje, industrijske zgrade) u magli ili pod određenim svjetlom na način kojim ih ne veliča, već oni sasvim suprotno ostavljaju dojam da su na kraju svog životnog vijeka, kao da više nemaju smisla. Prisutnost životinja (konja, ovaca) u tim lijepim scenama naglašava taj osjećaj, kao da priroda ponovo preuzima primat.

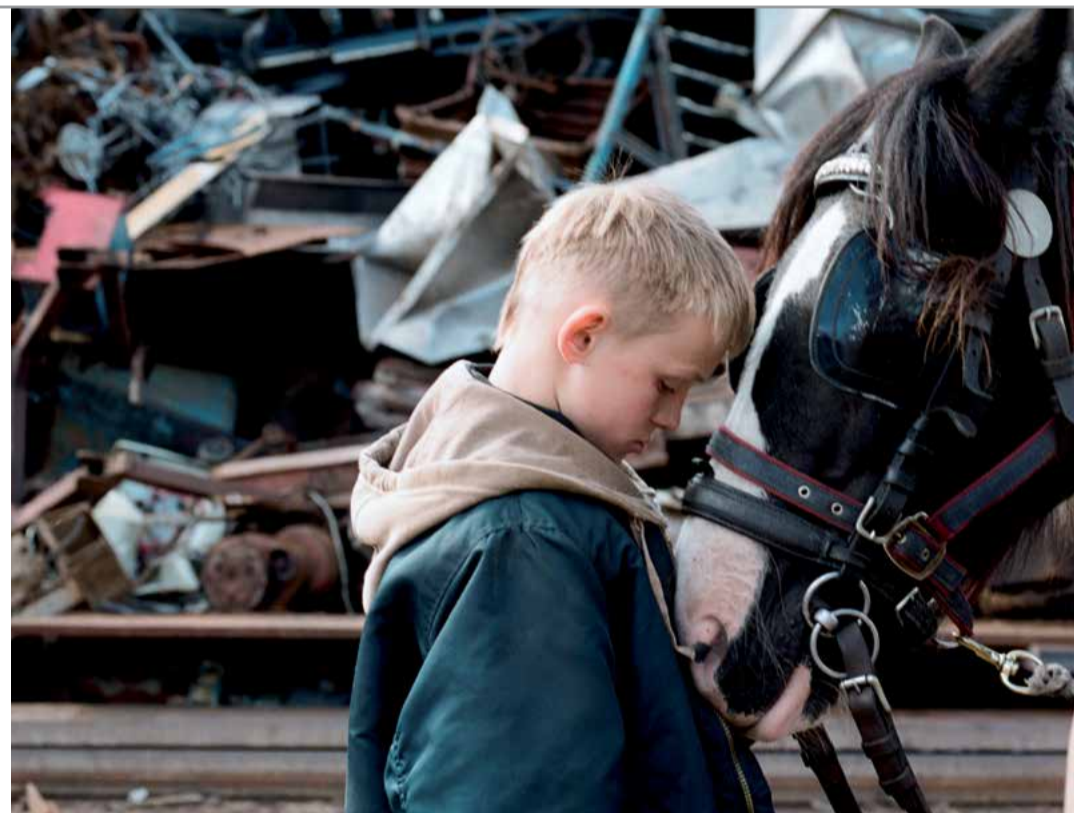
Gospodarski slom također je naglašen socijalnim problemima kojima se film bavi: isključenje Arbora iz škole, u kojoj tvrde da nisu u stanju brinuti se za to dijete koje je „drugačije“; trgovina drogom i njezina konzumacija koja uništava život njegova brata; nemoć njihove samohrane majke koja sama odgaja dvojcu problematičnih dječaka. Možda zbog činjenice da se oko njih sve raspada, vlada osjećaj gubitka pravila i granica: djeca na igralištu maltretiraju jedna drugu; Arborovom bratu ozbiljno prijete ljudi kojima je dužan; svijet trgovaca starim željezom posebno je okrutan, na primjer, Kitten od Arborove i Swiftyjeve plaće svojevoljno uzima po jednu novčanicu pod lažnim izgovorom njihove maloljetnosti; također organizira opasne ilegalne utrke konja; prijeti da će Arboru smrskati šaku kako bi ga kaznio za krađu; jedan drugi trgovac starim željezom dočepa se Arborovog bakra i ništa mu za to ne da... U tom kontekstu tradicionalni autoriteti čine se prilično slabi: učitelj ne može zadobiti poštovanje, a čak i policajci poslušaju Arborovu naredbu i skidaju cipele prije ulaska u kuću. Prikazano je dakle društvo koje se raspada (sjetimo se i okruženja u kojem se priča odvija: uništeni pločnici, oronuli dućani, kuće u žalosnom stanju...) u kojem se čini da je zakon jačega iz dana u dan sve prisutniji i u kojem se

neke moralne vrijednosti čine stoga još važnije: prijateljstvo Arbora i Swiftyja, unatoč Arborovoj izdaji; njihova odanost svojim obiteljima; Kittenovo priznanje krivnje; oprost koji Swiftyjeva majka udjeli Arboru.

Stoga film *The Selfish Giant* možemo smatrati bajkom ili pričom s poukom koja je postavljena u stvaran kontekst (krađa kablova u porastu je u nekoliko europskih zemalja, trgovina starim željezom cvate, cijene metala rastu, u nekoliko regija u Europi bilježi se porast nezaposlenosti i osiromašenje obitelji) u kojem je nužno braniti ljudske vrijednosti.

Anne Vervier
Les Grignoux (Liège Brussels)

-3-

NEKOLIKO IDEJA ZA DALJNJU RASPRAVU

- Priča iz filma odvija se na području Bradforda u Yorkshireu u Velikoj Britaniji. Mislite li da bi se mogla odvijati u nekom drugom dijelu Europe? Zašto da? Zašto ne?
- Struja je tema koja se na više načina provlači kroz film: električni vodovi pod naponom, smrt ždrebeta i Swiftyjeva smrt, neplaćeni računi Swiftyjeve obitelji, kablovi koji su mogući izvor zarade za skupljače starog željeza... Koje zaključke možemo izvući iz svih tih „električnih veza“ i metafora koje se daju naslutiti (napon (napetost), otpor, Arbor je nervozan „kao da je na struji“ itd.)?
- Vrijedi spomenuti neke estetske odabire u *Sebičnom divu*, posebno nedostatak glazbe, ali također i upotrebu statičnih kadrova okoliša u kojem su životinje (ovce, konji) bok uz bok industrijskim postrojenjima. Kako tumačite te odabire?

-4-